

Plenaire 34

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 2008-2009

11 maart 2009

# HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING



## INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN	1
ONTWERP VAN DECREET betreffende de toelatingsvoorwaarden voor het gewoon lager onderwijs en de engagementsverklaring tussen de school en de ouders in het basis- en secundair onderwijs – 2018 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3	
Algemene bespreking	1
Artikelsgewijze bespreking	7
ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – 2020 (2008-2009) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	7
Artikelsgewijze bespreking	8
ONTWERP VAN DECREET betreffende het mobiliteitsbeleid – 2031 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 4	
Algemene bespreking	8
Artikelsgewijze bespreking	15
VOORSTEL VAN DECREET van de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera Jans, de heer Bart Caron, mevrouw Vera Van der Borgh en de heer Bart Van Malderen houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond – 1939 (2008-2009) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	15
Artikelsgewijze bespreking	16
VERSLAG over het verzoekschrift over opleidingscheques voor zelfstandigen met een invaliditeitsuitkering – 2110 (2008-2009) – Nr. 1	
Verslag	16
VERSLAG over het verzoekschrift over een oplossing voor de gelijkwaardigheidserkenning van de diploma's psychologie van de Open Universiteit Nederland/Vlaanderen – 2134 (2008-2009) – Nr. 1	
Verslag	16
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	16



## OPENING VAN DE VERGADERING

**Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten**

– *De vergadering wordt geopend om 10.03 uur.*

**De voorzitter:** Dames en heren, de vergadering is geopend.

---

## BERICHTEN VAN VERHINDERING

**De voorzitter:** Ik deel aan de vergadering mee dat er berichten van verhindering zijn ingekomen van de volgende leden:

Stern Demeulenaere, Marie-Rose Morel: gezondheidsredenen;

Luc Van den Brande: buitenslands;

Piet De Bruyn, Jan Laurys, Frans Peeters, Karim Van Overmeire: ambtsverplichtingen.

---

## INGEKOMEN STUKKEN EN MEDEDELINGEN

**De voorzitter:** Dames en heren, de lijst met de ingekomen stukken en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 60/21*)

---

**ONTWERP VAN DECREET betreffende de toelatingsvoorwaarden voor het gewoon lager onderwijs en de engagementsverklaring tussen de school en de ouders in het basis- en secundair onderwijs – 2018 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 3**

### Algemene bespreking

**De voorzitter:** Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Temsamani, verslaggever, heeft het woord.

**Mevrouw Anissa Temsamani:** Mevrouw de voorzitter, ik verwijs naar het schriftelijke verslag.

**De voorzitter:** Mevrouw Michiels, verslaggever, heeft het woord.

**Mevrouw An Michiels:** Ik verwijs naar het schriftelijke verslag.

**De voorzitter:** Mevrouw Martens heeft het woord.

**Mevrouw Katleen Martens:** Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, zonder te uitgebreid de bespreking in commissie te willen herhalen, waar alles klaar en duidelijk bediscussieerd werd, wil ik toch nog benadrukken dat dit ontwerp van decreet tot stand is gekomen op een wijze die deze legislatuur typeert. De lokale overlegplatformen, waar het zwaartepunt van het GOK-inschrijvingsbeleid ligt, krijgen ook nu weer een sleutelrol toegeschoven. De planlast voor zowel de kleuterscholen, lagere scholen als centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) wordt genegeerd. Ze krijgen geen bijkomende middelen.

De analyse vertrekt van een reëel probleem, maar de oplossing belooft weinig goeds. En waaruit bestaat die krakkemikkige oplossing? Wat de toelatingsvoorwaarde betreft, zullen bij de werkwijze in het ontwerp nog altijd kinderen hun lager onderwijs aanvatten met onvoldoende kennis van het Nederlands, ook al was het de bedoeling dat dit niet meer zou kunnen. Het criterium van 220 dagen is arbitrair en totaal niet gebonden aan een sluitende test of andere criteria. De beste oplossing zou zijn om een bindende algemene test te organiseren, waarna de kinderen die niet voldoen naar een aparte taalbadklas kunnen gaan.

Ook en vooral bij het tweede deel van het ontwerp van decreet, de engagementsverklaring, willen we hier nog eens onze kritiek herhalen. Die engagementsverklaring zal helemaal geen effect teweegbrengen omdat ze totaal vrijblijvend is. Geen enkele feitelijke consequentie is verbonden aan het al of niet naleven van die verklaring. We zijn blij dat de minister eindelijk het belang van het thuismilieu erkent voor de slaagkansen in het onderwijs, maar, helaas, deze engagementsverklaring als antwoord op het onderwijsvreemde thuismilieu van vele allochtonen is ronduit lachwekkend. Omdat de doelgroep die we toch moeten trachten te bereiken, weer uit de boot valt, is dit ontwerp totaal aan zijn doel voorbij geschoten. Net zoals bij vele voorgaande decreten is, jammer genoeg, ook dit weer een gemiste kans. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

**De voorzitter:** Mevrouw Helsen heeft het woord.

**Mevrouw Kathleen Helsen:** Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben in de commissie een goede gedachtewisseling over en bespreking van dit ontwerp gehouden. Ik heb absoluut niet de intentie om alle elementen te herhalen die ik toen heb ingebracht.

Het ontwerp bestaat uit twee onderdelen.

Ik ben het volledig eens met de toelatingsvoorwaarden voor het gewoon lager onderwijs. Maar ik wil nogmaals vragen om te voorkomen dat kinderen die niet voldoen aan de voorwaarden louter de derde kleuterklas moeten overdoen. Dat is geen gepast antwoord voor een kind dat graag Nederlandstalig onderwijs wil volgen. Daarom pleit ik hier nogmaals voor het ontwikkelen van een aangepast traject voor deze kinderen, zodanig dat zij met een jaar vertraging wel klaar zijn om de stap te zetten naar het Nederlandstalig onderwijs.

Ik blijf twijfelen aan het effect van het tweede luik van het ontwerp van decreet, de engagementsverklaring. Ik wil het belang van de ondersteuning door ouders van het leerproces zeker niet ter discussie stellen. Integendeel. Maar wij hebben de afdwingbaarheid, die er niet is, voldoende besproken in de commissie. Dat blijft in dit decreet een moeilijk en zwak punt.

Wij moeten ook goed beseffen dat het verhogen van het engagement en de verwachtingen ten aanzien van ouders de sterken versterkt en de zwakten van de kansengroepen nogmaals duidelijk in beeld brengt. Wij hebben altijd de intentie gehad om in het onderwijs de kloof te dichten. Er zijn dus andere maatregelen nodig om die kloof te dichten.

Mijnheer de minister, u hebt in de commissie aangegeven dat u de ouderkoepels extra middelen wilt geven om het engagement van de ouders uit kansengroepen te verhogen. Ik heb daar vragen bij. Hoe ziet u dat concreet? Hoe kan dit kansen op slagen hebben? Welke verwachtingen hebt u precies ten aanzien van de ouderkoepels? Hoe moeten zij met de extra middelen die u ter beschikking stelt meer resultaten op dit vlak boeken?

Ik herhaal de opmerking die ik in de commissie gemaakt heb: het is zeer goed dat we in de toekomst in dit parlement de participatie van ouders en de samenwerking tussen de scholen en de ouders ten gronde bespreken. Niet enkel op basis van een engagementsverklaring. De evaluatie van het Participatiedecreet en de opmerkingen en bedenkingen bij dit decreet kunnen een goede basis zijn om dat in de toekomst in de diepte te bespreken en ook aan te pakken.

Onze fractie zal dit ontwerp van decreet ondersteunen. Mijnheer de minister, u hebt zelf in de commissie gezegd dat het vooral een symboolwaarde heeft, zeker voor wat betreft de engagementsverklaring. Toch hoop ik dat wij in de toekomst de zaak in de breedte en de diepte kunnen bekijken zodat wij hier over meer dan enkel een symbooldecreet zullen stemmen.

**De voorzitter:** Mevrouw Tamsamani heeft het woord.

**Mevrouw Anissa Tamsamani:** Mevrouw de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, mevrouw de minister, ik vind het een beetje jammer dat mijn collega van CD&V zegt dat dit ontwerp van decreet een hoge symboolwaarde

heeft. Zowel de toelatingsvoorwaarden voor het lager onderwijs als de engagementsverklaring vormen een noodzakelijke versterking van het partnership tussen de ouders, de scholen en de kinderen. De invoering van de nieuwe toelatingsvoorwaarde zal leiden tot een eerste de facto verlaging van de leerplicht, juist voor die kinderen die daar een absolute nood aan hebben. Hiermee is een praktische oplossing uitgewerkt voor een vraag die zowel vanuit het werkveld als vanuit de politiek al jaren gesteld wordt. Ik denk dat de consensus daarover zeer groot is. Hiermee zal, wat ons betreft, een eerste stap worden gezet wanneer we over enkele jaren dit decreet zullen evalueren. Dan zullen we moeten bekijken of een uitbreiding noodzakelijk is.

Des te vroeger kinderen in het kleuteronderwijs instappen, des te groter het effect op de onderwijskansen van die kinderen is. Net de relatief kleine groep die nu nog niet of slechts zeer laat aan het kleuteronderwijs participeert, heeft volgens ons de meeste nood aan een totale deelname van alle kinderen aan het kleuteronderwijs.

De engagementsverklaring is een sterk signaal ten aanzien van de ouders. We hebben steeds op de emancipatorische rol van ons onderwijs ingezet. Ons onderwijs wil elk kind kansen geven. We willen echter ook elke ouder meer verantwoordelijkheidszin geven. We moeten eerlijk zijn. De overheid, onze scholen en onze leerkrachten kunnen dit onmogelijk alleen realiseren. Sommige mensen hebben echter tegenovergestelde verwachtingen. Net daarom moeten we dit expliciet stellen. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid opnemen. Door de verplichte opname van deze engagementsverklaring in de schoolreglementen zal die boodschap heel duidelijk overkomen. Dit geldt in het bijzonder voor de specifieke groep mensen voor wie de betrokkenheid bij de schoolloopbaan van hun kinderen nog geen evidentie is.

Mijn fractie schaart zich volledig achter het voorliggend ontwerp van decreet. We zijn verheugd dat deze doelstellingen op het einde van de legislatuur, na de noodzakelijke reflectie- en overlegperiode, uiteindelijk worden bereikt.

**De voorzitter:** De heer Tavernier heeft het woord.

**De heer Jef Tavernier:** Mevrouw de voorzitter, ik denk dat mevrouw Helsen daarnet al een aanzet tot een correcte interpretatie van dit ontwerp van decreet heeft gegeven. Het betreft hier een ontwerp van decreet met een hoge symboolwaarde. Dit betekent niet dat de inhoud van het ontwerp van decreet symbolisch is. Door goede intenties en goede voorstellen die niet echt afdwingbaar zijn in de vorm van een ontwerp van decreet te gieten, wordt het decretaal kader enigszins symbolisch en misschien zelfs wat overtrokken. Ik vraag me af of dit de vorm van een ontwerp van decreet moet krijgen. Decreten moeten duidelijk en afdwingbaar zijn. Aangezien dit

enigszins moeilijk af te dwingen valt, gaat het volgens mij om een ontwerp van decreet met een zeer hoge symboolwaarde. Die vaststelling staat los van de goede intenties.

Het ontwerp van decreet valt eigenlijk uiteen in twee delen, namelijk de toelatingsvoorwaarden en de engagementsverklaring. Op zich zijn dit goede instrumenten. Ik denk dat iedereen overtuigd is van het belang van een vroege participatie aan het kleuteronderwijs voor de slaagkansen. De toelatingsvoorwaarden omvatten echter twee elementen.

Het eerste element is de verlaging van de leeftijd. De kinderen moeten er tijdig aan beginnen. De praktijk wijst uit dat nu al 99 percent van de kleuters de derde kleuterklas volgt. Dat is belangrijk. Dit gebeurt, zonder enig decreet, nu ook al. Bovendien ligt de aanwezigheidsgraad zeer hoog. Indien de overheid dit wil verplichten, moet de overheid consequent zijn. De middelen voor het kleuteronderwijs moeten worden verhoogd. Nu ligt het percentage 20 percent lager dan in het lager onderwijs. De middelen voor het kleuteronderwijs en zeker voor het derde jaar moeten worden verhoogd.

Het tweede element houdt in dat kinderen niet louter het voorafgaande jaar in het kleuteronderwijs moeten hebben gezeten. Het moet bovendien om het Nederlandstalig kleuteronderwijs gaan. Het Vlaams onderwijs kent natuurlijk verschillende aspecten. We kunnen naar de Brusselse situatie kijken. We kunnen ook kijken naar de situatie in gemeenten en dorpen waar de mensen niet de keuze tussen het Nederlandstalig onderwijs en het Frans-talig onderwijs hebben.

Het is dus wel wat theoretisch. Naast de verplichting om het laatste jaar kleuteronderwijs in het Nederlands te volgen, zou het in een aantal situaties beter zijn om specifieke leertrajecten op te zetten, zeker wanneer het gaat om specifieke gevallen in een aantal steden en gemeenten. Hoe dan ook zou, voor wat betreft de leeftijd, een wijziging van de federale wetgeving het meest duidelijk zijn om te wijzen op een vroegere leerplicht van een jaar. Men heeft bepaalde stappen gezet, maar hoever men staat is weer wat anders. Maar kleuters mogen nooit het slachtoffer zijn van bepaalde situaties.

Wij hebben niets tegen een engagement van zowel ouders, kinderen als school. Dan is het de vraag of de tekst die voorligt, dit evenwicht wel bevat. De tekst bevat het engagement van de ouders, maar niet direct dat van de school. Via inspecties en dergelijke meer zal men natuurlijk nagaan of de school dit wel doet. Sorry, maar de praktijk wijst uit dat de ene school zich bijvoorbeeld voor anderstaligen of allochtonen iets meer engageert dan de andere. De ene school doet het dus goed, maar er zijn er ook die het iets minder goed doen. Het is een beetje mager om de controle op het engagement om een diversiteit van leerlingen aan te trekken, over te laten aan de inspectie. Ik vind dat in dit decreet het evenwicht er niet is.

Laat ons dan eens de afdwingbaarheid bekijken. Het moet ingeschreven zijn in het schoolreglement. In een schoolreglement zijn afdwingbare en minder afdwingbare zaken toch wel wat moeilijk, vooral omdat het gevaar dreigt dat als er een aantal ouders niet aan dat engagement voldoen, de kinderen er de dupe van worden. Dat moeten we te allen prijze vermijden. Vandaar dat je in plaats van dreigend, eerder aanmoedigend moet werken. De school zal een aantal inspanningen moeten doen. Het zal veel meer via positieve acties en aanmoediging zijn dat je tot een engagement komt.

Je moet ook de consequenties dragen. Als je zegt dat ouders meer moeten doen voor hun kinderen om ze naar school te sturen en ze op te volgen, dan moet je ook de participatie van ouders meer au sérieux nemen. Als er één element is waaraan ik vind dat het wat mangelt in het beleid van de minister, dan is het wel die participatie. Denken we maar aan het steunpunt voor participatie. Minister Vandenbroucke maakt daar absoluut geen prioriteit van en hecht daar geen groot belang aan. Maar hier worden de ouders wel in een engagementsverklaring gedwongen.

Het blijft ook de vraag of net die groep die wordt beoogd, niet het minste op de hoogte zal zijn van het feit dat ze zich moeten engageren en of net die groep niet het minste het belang ervan zal aanvoelen.

De doelstellingen van het decreet, zowel de toelatingsvoorwaarden als de engagementsverklaring, kunnen wij volledig onderschrijven. Ik denk dat er in de uitwerking problemen zijn, problemen van afdwingbaarheid. Het heeft zeker nogal wat symboolwaarde onder decretale vorm, maar je kunt bij dit ontwerp van decreet meer dan enkele vragen stellen.

**De voorzitter:** De heer Van Dijk heeft het woord.

**De heer Kris Van Dijk:** Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er is al veel gesproken over vrijblijvendheid en de symboolwaarde van dit decreet. Ik denk dat dit decreet toch een noodzakelijk gegeven is. We kunnen er inderdaad over discussiëren, mijnheer de minister, of het voldoende afdwingbaar is. Dat is ook de vraag die we vanuit onze fractie stellen, maar we denken toch dat het een eerste, niet onbelangrijke, stap vooruit is.

Wat de toelatingsvoorwaarden betreft, denk ik dat eenieder ten volle onderkent dat taalverwerving belangrijk is. Het is een basis om tot schools succes te kunnen overgaan. Iedereen beseft dat de schoolloopbaan een belangrijke determinerende factor is voor de verdere kansen die jongeren en jongvolwassenen in hun leven hebben.

Het is onze plicht om op dat vlak eisen te stellen. We kunnen inderdaad de vraag stellen of 220 dagen in de kleuterschool voldoende is en of we niet moeten overgaan

tot, zoals nu in het ontwerp van decreet is opgenomen, een taalproef – we zijn daarmee niet nieuw, want in onze buurlanden bestaat dat gegeven al –, om er zeker van te zijn dat men mee is met het schools gebeuren. Ik denk dat dit ontwerp van decreet een eerste aanzet is.

**De heer Jef Tavernier:** De vraag is niet of er wel of niet een taalproef is, maar welke consequenties men daaraan verbindt. Zegt men, in de veronderstelling dat er onvoldoende kennis is van het Nederlands, dat men een jaar moet overdoen, of wil men via een speciaal traject en een speciale begeleiding de kennis bijwerken?

**De heer Kris Van Dijck:** Mijnheer Tavernier, enkele weken geleden heb ik ons standpunt verwoord. Dat komt ook voor een deel tegemoet aan wat mevrouw Helsen poneerde. Vanuit onze fractie durven we onomwonden pleiten voor een taalbadjaar, dat niet alleen binnen een school, maar in een regio georganiseerd kan worden. Vooral in landelijke gebieden zullen er dat maar enkele zijn, maar de heterogeniteit van Vlaanderen is soms groter, mijnheer Tavernier, dan u liet uitschijnen. In Antwerpen en andere grote steden spreken we over een op vier anderstaligen.

Ik denk dat een heel intens taalbadjaar belangrijk is. Het is niet nieuw dat we dat poneren. Dat deden we al jaren geleden, ook de heer Chris Vandenbroecke was daar een sterke pleitbezorger van.

**De heer Jef Tavernier:** Maar dat betekent niet het jaar overdoen?

**De heer Kris Van Dijck:** Neen, dat is een jaar intensieve taalvaardigheid, waarbij men nadien instapt in het eerste leerjaar. Dan heeft men een jaar achterstand, maar wij zijn ervan overtuigd dat dat ene jaar achterstand een meerwaarde creëert voor de hele schoolloopbaan.

Nu is er een hele cascade. Men start en is slecht in Nederlands, maar waar eindigen die leerlingen? Mijn fractie denkt, mijnheer Tavernier, dat we dit probleem bij de aanvang moeten aanpakken en dat de taalvaardigheid een belangrijke factor is. Ik denk dat ook de minister deze mening deelt. Dat blijkt trouwens uit dit ontwerp van decreet.

Wat de engagementsverklaring betreft, is er de vrijblijvendheid. Dat is zo, maar als het in het schoolreglement staat, wordt het ook door de ouders ondertekend. Iets dat wordt ondertekend, kan men niet afdwingen, maar men kan ouders er wel op wijzen.

We hebben in het verleden – ook u, mevrouw de voorzitter, als minister van Onderwijs – heel veel gedaan voor ouderparticipatie. Met dit ontwerp van decreet leggen we de focus niet op de participatie in de school, maar we wijzen de ouders op de plichten die ze hebben ten aanzien van de schoolloopbaan van hun kinderen.

Dat is een andere nuance. Natuurlijk is dat een garantie om vervolgens tot die participatie te kunnen overgaan. Beide zaken bevruchten elkaar. Hier zeggen we aan de ouders dat ze een plicht hebben ten aanzien van hun kinderen.

Sommigen zullen zeggen: is dat geen betutteling? Neen. Mijnheer de minister, ik stel me de vraag of er nog instanties zijn die aan ouders durven zeggen wat hun plichten zijn. Zijn er nog instanties die zeggen aan ouders: in het belang van uw kinderen moet u uw verantwoordelijkheid opnemen? Ik wil als persoon die betutteling niet op mij nemen maar als overheid, als parlement, hebben we het recht en zelfs de plicht om dat te doen.

De engagementsverklaring bevat het taalaspect, maar het gaat ook over oudercontacten, individuele leerlingenbegeleiding en over voldoende aanwezigheid, ook een belangrijk aspect in het beleid van de minister. In de problematiek van spijbelen en dergelijke, waar we al zoveel over hebben gesproken, zijn we nog niet gekomen waar we willen komen. Deze engagementsverklaring moet mede een instrument zijn om tot resultaat te komen.

De N-VA-fractie zal dit ontwerp van decreet steunen, met de vaste intentie om het zeer kritisch te bekijken en te zien of deze eerste zet voldoende is. Ik vrees immers – en dat zal de toekomst uitwijzen – dat het misschien niet streng genoeg is en dat we verdere stappen zullen moeten zetten.

**De voorzitter:** Minister Vandenbroucke heeft het woord.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Mevrouw de voorzitter, geachte leden, dit is een erg belangrijk ontwerp van decreet. Het is ten dele zeer concreet, hard en tastbaar. Ik ben erg verbaasd – maar het is gelukkig een beetje rechtgezet in het debat – dat sommige mensen hier beginnen met te stellen dat we een ontwerp van decreet met een hoge symboolwaarde goedkeuren. Wat we goedkeuren, houdt onder meer een absoluut strakke regel in, namelijk dat als je je kind in een Nederlandstalige lagere school inschrijft, dat kind minstens 220 halve dagen in een kleuterklas in de Nederlandstalige taalrol moet hebben gezeten. Als dat om een of andere reden niet mogelijk was, kan je daar een afwijking voor vragen en wordt het kind getest. Dat is hard, duidelijk en tastbaar. Ik ben dus wel bijzonder verbaasd, op het ogenblik dat we een kleine onderwijsrevolutie schrijven, en ook een revolutie inzake het gebruik van onze bevoegdheden, dat sommigen zeggen dat we bezig zijn met symbolen en praatjes. Dat is absoluut niet het geval, zeker niet wat betreft dit onderdeel van het decreet.

Mijnheer Tavernier, ik heb goed naar u geluisterd. U bent begonnen met te zeggen: symbolen, zachte praatjes, wat zijn we daar mee? Des te verbazender is het dat u dan verwijst naar de noodzaak om de leerplichtleeftijd te



verlagen. Voor de zoveelste keer wil ik herhalen wat dat pleidooi betekent.

Leerplicht wordt in dit land ingevuld door ofwel naar school gaan ofwel huisonderwijs. Nu moet u mij eens zeggen hoe wij een definitie van huisonderwijs voor kleuters moeten opstellen die ons zal toelaten om ten aanzien van eender welke bezigheid, te zeggen dat het geen huisonderwijs voor kleuters is. Ik vrees dat als je de mooie slogan 'leerplichtleeftijd verlagen' niet invult zoals wij het doen, je echt bezig bent met symbolen. Wij vinden namelijk dat als je kiest voor lagere school, je dan ook moet kiezen voor kleuterschool, en dus dat de keuze voor een lagere school, schoolplicht meebrengt, wat veel duidelijker, strenger en concreter is dan leerplicht. Als je die schoolplicht niet inschrijft en je bent bezig over de verlaging van de leerplicht, dan ben je echt bezig met symbolen.

Let wel: ik verzet me er helemaal niet tegen dat het federale parlement de leerplichtleeftijd zou verlagen. Om te beginnen maak ik geen deel uit van het federale parlement, dus wie ben ik om me daar a priori tegen te verzetten, tenzij ik goede argumenten zou hebben? Maar zelfs als het federale parlement dat zou doen, dan nog zou ik zeggen dat wat ze daar hebben beslist een heel mooi principe is, maar dat ze me eens moeten uitleggen wat het verschil is tussen huisonderwijs voor kleuters en naar school gaan voor kleuters, en hoe dat moet worden gecontroleerd. Leerplicht kan immers worden ingevuld door huisonderwijs. We kunnen wat controle uitoefenen op huisonderwijs voor kinderen die tien of twaalf of zestien jaar zijn. Dan hebben we immers een zeker idee van wat dat huisonderwijs misschien zou moeten inhouden. Ik vrees echter dat dit onderscheid tussen huisonderwijs en iets anders in het geval van kleuters zeer weinig betekent. Zelfs als de federale overheid beslist de leerplichtleeftijd te verlagen, is dat geen probleem voor mij, maar dan nog zou ik voorleggen wat ik nu voorleg. Dat is immers bijzonder duidelijk. Het gaat over socialisatie en het verwerven van taalvaardigheid in een school. Dat moet: anders raakt dat kind niet binnen in een Nederlandstalige lagere school. Ik begrijp het dus helemaal niet als sommigen hier nu zeggen dat we bezig zijn over symbolen en praatjes.

Mevrouw de voorzitter, ik vraag me af of we parlementsleden kunnen verplichten vragen te stellen. Ik betreur immers dat de lange reeks vragen van de heer Tavernier over de instapklasjes is stilgevallen. Vorig jaar had ik elke week een vraag van de heer Tavernier. Ik keek daarnaar uit. De vraag van de week van de heer Tavernier was hoe het nu zat met die kleuterklasjes en de instaplessen. Dat is stilgevallen. Ik weet echt niet hoe dat komt. Dat is echt jammer. Nu stelt hij ze niet meer. Ik zal ze dan maar zelf stellen: hoe zit het met die instaplestijden? *(Gelach)*

**De heer Jef Tavernier:** Ik zal, voor de minister de vraag stelt, het antwoord geven. *(Gelach)*

Wat het instapsysteem betreft, kan ik herhalen wat ik vorig jaar heb gesteld: qua structuur is dat een verbetering, maar de coëfficiënten van het aantal lestijden dat worden gegeven, waren te gering. Mijnheer de minister, ik heb vastgesteld dat u daaraan gehoor hebt gegeven en die coëfficiënten hebt opgetrokken. Zo is er zowel structureel als nu ook qua lestijden sprake van een verbetering in vrijwel alle gevallen. Nu staat het dus inderdaad beter op punt dan in het begin.

Daarnaast betekent dit systeem van verbeterd instappen echter helemaal niet dat het structurele verschil qua lestijden en financiering tussen het lager onderwijs en het kleuteronderwijs er niet meer is. Er blijft nog altijd een verschil van 20 procent. Er is sprake van 20 procent minder mensen en middelen voor het kleuteronderwijs dan voor het lager onderwijs.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Wat dat laatste betreft, heb ik al vaak uitgelegd dat de middelen wat de werkingsbudgetten betreft aan de basisscholen in hun geheel worden gegeven. Dat geldt overigens ook voor de lestijden. Bekijken we de zaken in de praktijk, dan is het eigenlijk niet zo duidelijk dat kleuterklassen minder omkaderd zouden zijn. Dan gaat het over de gemiddelden, over de cijfers die we hebben. Daarover kunnen we inderdaad nog debatteren. Ik ben er niet tegen dat debat te voeren.

Mijnheer Tavernier, u stelt de vraag niet meer hoe het nu zit met die instaplestijden. Voor ik aan die hervorming begon, waren er op dit ogenblik van het schooljaar 166 voltijdse eenheden aan extra kleuterjuffen in instapklassen bij gekomen in de loop van het schooljaar. Nu zijn dat er 517 voltijdse eenheden. Dat lijkt me toch wel een goed resultaat.

**De heer Jef Tavernier:** Het aantal kleuters is ook wel gestegen.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Dat klopt, maar dat verklaart dat bijlange na niet.

Overigens, mijnheer Tavernier, wil ik u nog iets anders zeggen. Misschien moet u ook eens de vraag stellen hoe het nu zit met de tewerkstelling in het onderwijs. Sinds het begin van de legislatuur in 2004 zijn er naar schatting tussen 4500 en 5000 voltijdse eenheden aan leerkrachten bij gekomen in ons leerplichtonderwijs. Dat is een stijging met meer dan 3 procent. Het aantal leerlingen is hoegenaamd niet in die mate gestegen. Ik denk dat daar sprake is van een stijging met 0,4 procent, in die mate dat ik dat kan inschatten.

We leveren dus echt inspanningen om de omkadering te verbeteren. Ze verbetert ook door de natuurlijke processen. Ik wil niet de hele pluim op mijn hoed steken, maar we doen reële inspanningen. We zijn niet bezig met symbolen.

Natuurlijk, het werd hier al aangekaart, tegenover dat engagement hebben we een enigszins bedachte benadering. We zeggen aan de scholen dat ze moeten werken rond wederzijds engagement van school en ouders, dat ze een engagement van de ouders moeten vragen. We zeggen dat met aandrang in het ontwerp van decreet. We zeggen niet dat ze een kind van de school moeten weren als de ouders zich niet engageren. We mogen dat kind niet afpakken waar het recht op heeft. We zeggen wel: voer een beleid rond engagement. Dat is een bijzonder duidelijke boodschap.

Aangezien we de scholen niet in staat stellen om dat af te dwingen, en de ouders niet in de positie verkeren om omgekeerde dwang uit te oefenen, rekenen we op samenleving, sociale processen en betrokkenheid. Dat is een beetje bestuur op basis van overtuiging in plaats van bestuur op basis van sancties.

Mijnheer Tavernier, ik heb het u al vaker gezegd, u bent een ideologisch neefje van mij, maar dan wel een regelneefje. (*Gelach*)

**De heer Jef Tavernier:** Als er iemand regels afkondigt, bent u het toch wel zeker. Als iemand voortdurend beleidend doet, bent u het toch wel, mijnheer de minister.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Ik mag u verder wel graag, dat weet u, maar dat is een verschil tussen ons. Ik benadruk wat de heer Van Dijk zei, soms moeten we aan de samenleving een boodschap geven en die onderstrepen, zonder met sancties te beginnen zwaaien. We moeten niet altijd dreigen met sancties en boetes, en afdwingbaarheid opleggen. We moeten wel een evenwichtige boodschap geven.

**De heer Jef Tavernier:** Als ik zeg dat het ontwerp van decreet niet afdwingbaar is, kunt u twee conclusies trekken. Ofwel wil ik dat er sancties worden ingeschreven, ofwel vind ik dat we de idee moeten promoten, maar dan zonder ontwerp van decreet. Als u naar mijn uitgangspositie kijkt, zou u intellectueel correct moeten concluderen dat ik geen bijkomende sancties wil, maar dat ik een ontwerp van decreet overbodig vind.

Minister Frank Vandenbroucke: Nee, dat klopt niet, maar we kunnen daar blijven over discussiëren. Elk standpunt is eerbaar. Mijn mening is niet per definitie de enige juiste. Dat hoort u mij niet zeggen. Ik vraag natuurlijk de steun van het parlement voor mijn ontwerp van decreet. Als we willen dat de scholen een beleid voeren, als we willen dat de scholen weten wat wij verlangen, dan hebben we dit ontwerp van decreet nodig. We vragen dat de scholen de deuren openzetten voor de ouders en omgekeerd dat de ouders zich betrokken voelen. We vragen van de ouders dat ze steun geven als een leerling volgens de school moet worden begeleid of als er een probleem is van hardnekkig spijbelen. We vragen dat de ouders positief staan

tegenover het principe dat alle kleuters Nederlands leren. Als we willen dat de scholen dat beschouwen als een verplichte huistaak, moeten we dat inschrijven in het ontwerp van decreet. Verder moeten we niet gaan, we moeten niet gaan zwaaien met straffen en sancties. Ik pleit ervoor dat het parlement dat goedkeurt.

Ik kom tot de opmerkingen. We willen de kleuters goed voorbereiden op het lager onderwijs en hun Nederlands aanleren. Mevrouw Helsen, u hebt helemaal gelijk. Eigenlijk veronderstelt dat dat de scholen ook oplossingen bedenken, bijvoorbeeld specifieke trajecten voor kleuters die niet echt mee zijn met het Nederlands. Dat is oneindig veel beter dan hen nog een jaar langer in de kleuterklas te laten zitten als ze op elk ander gebied – motorisch, cognitief enzovoort – wel mee zijn.

U hebt helemaal gelijk, het is niet goed dat kinderen overzitten. Men moet dus specifieke trajecten ontwikkelen.

Ik denk trouwens – maar dit debat is nu niet echt aan de orde – dat hetzelfde geldt in de lagere school en ik meen dat een aantal mensen in dit halfroond het ook zo aanvoelen. Kinderen moeten op het einde van de lagere school in staat zijn om in de eerste graad secundair mee te zijn met het soort taal dat daar wordt gebruikt, met het soort Nederlands dat daar wordt gebruikt. En daarvoor moet de lagere school zorgen. Als een kind niet over die lat geraakt, dan moet men niet per definitie zeggen dat het kind een jaar moet overzitten, maar dan moet daarvoor een remedie bedacht worden, dan moeten extra inspanningen gevraagd worden en misschien extra uren. Dat moet men doen, ik ben dat met u eens.

U vraagt terecht wat we de ouders nu aanbieden. Ik heb de overeenkomst meegebracht, maar ik stel voor dat we die misschien toevoegen aan het verslag, als dat nog niet is gebeurd. Ik heb een overeenkomst gesloten met de ouderkoepels, waarbij we overigens extra geld geven. We geven 100.000 euro extra en dat wil zeggen dat we hun middelen verhogen tot 600.000 euro, met het oog op werken rond ouderbetrokkenheid. Ik heb er geen probleem mee, voorzitter – maar ik weet niet wat de gevolgen zijn – dat we dat document toevoegen aan de parlementaire werkzaamheden zodat we later kunnen kijken hoe dat loopt, of dat u dat beschouwt als een openbaar stuk. Ik wil het u bezorgen. We hebben dus een overeenkomst gesloten met de ouderkoepels. Ze krijgen 100.000 euro extra, dat is een stijging met 20 percent van de middelen die we geven, om dit te helpen waarmaken. De termen van de overeenkomst vindt u terug in het document dat ik bij me heb.

Mevrouw de voorzitter, dit waren een paar reacties op de gestelde vragen en de opmerkingen.

**Mevrouw Kathleen Helsen:** Mijnheer de minister, ik wil gewoon inpikken op het laatste element dat u hebt

ingebracht met betrekking tot de extra middelen voor de ouderkoepels. Ik heb de bedenking gemaakt toen ik het verslag erop nalas, omdat u dat zelf in de commissie hebt ingebracht. Ik blijf met de vraag zitten of we de ouder-vereniging niet beter een expliciete rol hadden toegekend in dit decreet. Nu spreken we over een engagements-verklaring tussen de school en de ouders. Er wordt, voor wat de engagementsverklaring betreft, ook verwezen naar de LOP's. U zegt dat u nu extra middelen geeft aan de ouderkoepels zodat zij de opdracht van ouderbetrokkenheid op zich kunnen nemen. Misschien hadden we kunnen overwegen om hen een meer expliciete rol te geven, ook met betrekking tot de engagementsverklaring.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Het probleem is natuurlijk dat ze op een hoger niveau zitten. We kunnen niet aan de ouderkoepel zeggen: "U moet in elk van die scholen iets bewerkstelligen." Vandaar dat ik heb gekozen voor iets flankerends. Als methode gebruiken we dus een besluit: ik ga een besluit goedkeuren waarin we zeggen: "Hier is extra geld en daar hangen beheersovereenkomsten aan vast." Die veronderstellen dat men iets presteert op het terrein. We hebben dit inderdaad niet in het ontwerp van decreet gezet omdat dat volgens mij niet echt nodig is. Ik heb er geen probleem mee – maar ik heb toch niet alle stukken bij, ik heb enkel het ontwerp van besluit mee, waarin die extra subsidiëring zit – dat we meegeven met dit decreet dat het een essentieel flankerend ding is en dat we het later samen evalueren en dat het parlement ook bekijkt wat ermee gebeurt. Ik heb daar geen probleem mee.

**De voorzitter:** Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

### Artikelsgewijze bespreking

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2018/1)*

– *De artikelen 1 tot en met 10 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

## ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – 2020 (2008-2009) – Nrs. 1 en 2

### Algemene bespreking

**De voorzitter:** Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Jans, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

**De heer Felix Strackx:** Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, vooreerst wil ik me verontschuldigen voor het feit dat ik niet aanwezig kon zijn bij de bespreking van dit ontwerp van decreet in de commissie. Toch zou ik hier nog enkele punten van kritiek willen formuleren.

Het betreft hier een ontwerp van verzameldecreet, en zoals in alle verzameldecreten zitten er goede en minder goede zaken in, mevrouw de minister. Er zijn twee punten van kritiek, die ertoe leidden dat wij ons bij de stemming in commissie hebben onthouden. We zullen dat overigens ook vandaag doen.

Ten eerste worden door dit ontwerp van decreet heel wat decreten gewijzigd, in die zin dat ze nog meer kaderdecreten worden, en dus bepalingen die worden overgelaten aan de Vlaamse Regering. U zult het ons niet kwalijk nemen dat we daar niet zo veel vertrouwen in hebben, niet alleen als oppositiepartij, maar ook gewoon als parlementsleden. Alles wordt beslist via uitvoeringsbesluiten, waar wij ons als parlementsleden nu eenmaal niet over kunnen uitspreken.

Wat ons ten tweede bijzonder stoort, mevrouw de minister, is de afzwakking van de voorwaarden voor de talenkennis van het personeel in de erkende of gesubsidieerde voorzieningen van Kind en Gezin. Wat ik nu ga zeggen, belangt overigens ook u aan, mijnheer de minister van Onderwijs, dus blijft u gerust nog even zitten. De taalkennis van het personeel in de diensten van Kind en Gezin moet volgens dit nieuwe ontwerp van decreet namelijk niet langer grondig zijn. Ik denk nochtans, mevrouw de minister, mijnheer de minister, dat een grondige kennis heel belangrijk is als men met kleine kinderen communiceert. Kleine kinderen pikken heel snel taalfouten, accenten en dergelijke op. Het verlaten van grondige taalkennis als criterium vind ik dan ook erg jammer.

Die taalkennis hoeft ook niet langer voor logistieke medewerkers en personeelsleden die geen contact hebben met de kinderen. Nochtans zijn er genoeg situaties denkbaar waarbij de kennis van het Nederlands wel belangrijk is. Ik denk maar aan bepaalde noodsituaties.

Bovendien wordt ook nog eens afgestapt van het taal-examen bij Selor voor wie zijn taalkennis moet bewijzen, terwijl dat zowat de enige betrouwbare en objectieve meetstaf is die we op dat vlak nog hebben.

Om al die redenen, collega's, mevrouw de minister, kunnen wij dit ontwerp van decreet niet goedkeuren. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

**De voorzitter:** Minister Heeren heeft het woord.

**Minister Veerle Heeren:** Dit is een ontwerp van verzameldecreet, en dat heeft inderdaad impact op verschillende andere regelgevingen. Dat is ook het opzet geweest.

Wat het verhaal van de taalkennis betreft, ben ik voldoende duidelijk geweest in de commissie.

**De voorzitter:** Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

### Artikelsgewijze bespreking

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2020/1)*

– *De artikelen 1 tot en met 52 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

## ONTWERP VAN DECREET betreffende het mobiliteitsbeleid

– 2031 (2008-2009) – Nrs. 1 tot 4

### Algemene bespreking

**De voorzitter:** Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

De heer Vandenbroucke, verslaggever, heeft het woord.

**De heer Joris Vandenbroucke:** Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, mevrouw de minister, de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie nam het ontwerp van decreet betreffende het mobiliteitsbeleid op dinsdag 27 januari 2009 in behandeling. Minister Van Brempt gaf de toelichting en kondigde een regeringsamendement aan.

Op dinsdag 3 februari werd de eigenlijke bespreking aangevat: het regeringsamendement werd ingediend en de algemene bespreking vond plaats. Bij brief van 9 februari werd het regeringsamendement weer ingetrokken. Inmiddels is dat amendement in de vorm van een voorstel van decreet besproken en gestemd in de commissie voor Algemeen Beleid. Ik zal er dan ook niet verder op ingaan in dit verslag. De artikelsgewijze bespreking werd afgerond op dinsdag 17 februari. In die commissievergadering werd ook gestemd over het ontwerp van decreet.

Bij aanvang van haar toelichting benadrukte minister Van Brempt dat dit ontwerp van decreet tegemoetkomt aan een vraag die al langer bestaat, zowel bij dit parlement als bij de strategische adviesraden.

Het decreet verleent het mobiliteitsbeleid een juridisch statuut, zodat mobiliteit een volwaardige plaats krijgt naast het ruimtelijk beleid en het milieubeleid.

Bij de realisatie van dit ontwerp konden talrijke betrokken actoren in een vroege fase hun inbreng doen, aldus de minister. Een green paper, waarin de uitgangspunten en hoofdlijnen van het ontwerp van decreet werden uitgestippeld, is besproken in de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) en in een ambtelijke werkgroep. Deze participatieve werkwijze heeft geleid tot afgewogen en doordachte keuzes, aldus de minister.

Een belangrijke rode draad in de inbreng van de geraadpleegde actoren was de wens om maximaal te streven naar de integratie van nieuwe instrumenten en procedures in bestaande instrumenten en procedures. Dit is ook steeds een van onze uitgangspunten geweest bij de opmaak van dit decreet, zo liet de minister weten. Finaal is gekozen voor een maximale integratie in de bestaande procedures verbonden met het ruimtelijk beleid en het milieubeleid. Zo wordt bijkomende planlast vermeden.

Bij de missie, doelstellingen en beginselen in het ontwerp van decreet zijn de vijf strategische doelstellingen uit het Mobiliteitsplan Vlaanderen, het STOP-beginsel en het participatiebeginsel opgenomen.

De minister legde uit dat het ontwerp van decreet verder uiteenvalt in twee grote luiken, een luik mobiliteitsplanning en een luik mobiliteitsmonitoring. Binnen het luik mobiliteitsplanning werd een juridisch kader gecreëerd voor een helder systeem van beleidsplanning.

Op gewestelijk niveau bestaat dit systeem uit het Mobiliteitsplan Vlaanderen, met daaraan gekoppeld de opmaak van een periodiek voortgangsrapport. Het Mobiliteitsplan Vlaanderen blijft tien jaar geldig en is duidelijk gericht op de middellange en lange termijn: het heeft een tijdshorizon van twintig jaar. Het moet wel mogelijk zijn om steeds het Mobiliteitsplan Vlaanderen indien nodig

geheel of gedeeltelijk herzien. Het initiatief tot de opmaak en later de herziening van het Mobiliteitsplan Vlaanderen ligt bij de Vlaamse Regering.

De minister benadrukte dat al voor de opmaak van het Mobiliteitsplan Vlaanderen een participatietraject vastgesteld moet worden. Het Mobiliteitsplan zal niet alleen aan de MORA, maar ook aan de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO) en de Milieu en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) voor advies worden voorgelegd.

Ten slotte werd, omwille van de beleidsconsistentie, in het ontwerp van decreet de planhiërarchie tussen het Mobiliteitsplan Vlaanderen en de gemeentelijke mobiliteitsplannen vastgelegd. De strijdige bepalingen uit de bestaande gemeentelijke mobiliteitsplannen worden van rechtswege opgeheven door de definitieve vaststelling van het Mobiliteitsplan Vlaanderen.

Wat die beleidsplanning op gemeentelijk niveau betreft, gaf de minister aan dat het huidige convenantenbeleid in belangrijke mate de basis blijft van het lokale mobiliteitsbeleid. Zo blijft de opmaak van een gemeentelijk mobiliteitsplan de vrijwillige keuze van elke gemeente. Wel wordt in een helder en licht decretaal kader voorzien voor gemeenten die ervoor opteren om een gemeentelijk mobiliteitsplan op te maken. Deze gemeentelijke mobiliteitsplannen zullen wel consistent moeten zijn met het gewestelijke mobiliteitsplan. Daarnaast moet in participatiemogelijkheden worden voorzien.

Het initiatief tot de opmaak en later de herziening van het gemeentelijke mobiliteitsplan ligt bij college van burgemeester en schepenen. Het gemeentelijke mobiliteitsplan moet, net als het Mobiliteitsplan Vlaanderen, minstens om de vijf jaar worden geëvalueerd. De kwaliteitscontrole zal net als voorheen door de provinciale auditcommissie gebeuren.

Omdat de mobiliteitsproblematiek niet stopt aan de gemeentegrenzen, wordt in de mogelijkheid voorzien om intergemeentelijke mobiliteitsplannen op te stellen. Zo'n intergemeentelijk mobiliteitsplan kan bepalingen bevatten die door alle betrokken gemeenten moeten worden nagekomen met het oog op het realiseren van een beleidsdoelstelling met een bovengemeentelijke dimensie. De minister gaf het voorbeeld van de aanpak van sluipverkeer.

Op provinciaal niveau is gestreefd naar een innovatieve wijze van samenwerking en wordt geopteerd voor een flexibel juridisch instrument en niet voor de verplichte opmaak van een provinciaal mobiliteitsplan. In een provinciaal mobiliteitscharter zullen afspraken worden vastgelegd over de wijze waarop bepaalde operationele doelstellingen en prioriteiten van het Mobiliteitsplan Vlaanderen worden uitgewerkt in een provinciaal actieplan.

Ten slotte gaf minister Van Brempt toelichting bij het luik mobiliteitsmonitoring, dat tegemoet komt aan de vraag van dit parlement naar verdere kennisopbouw en kennismanagement inzake mobiliteit. Er wordt specifiek geopteerd voor een centrale en geïntegreerde databank, waarin de verschillende bestaande gegevensbronnen worden geïntegreerd en eventuele nieuwe gegevensbronnen volgens een uniforme systematiek worden gemeten en verzameld, zo besloot de minister.

Bij de inhoudelijke bespreking was er een eerste uiteenzetting van de heer Peumans namens de N-VA-fractie. De heer Peumans wilde graag weten wat met de opmerkingen van de Raad van State gebeurd is. Hij betreurd dat de regering dit niet spontaan via een overzichtstabel voegde bij het ontwerp. Intussen heeft de minister als bijlage bij het schriftelijk verslag van het ontwerp van decreet het overzicht gegeven van wat de regering gedaan heeft met de opmerkingen van de Raad van State.

De heer Peumans verwees dienaangaande naar de opmerkingen van de Raad van State, met name dat er veelvuldig open en vage begrippen worden gebruikt die niet worden gedefinieerd. In artikel 5 is sprake van aanverwante beleidsdomeinen. Hij veronderstelde dat het hier gaat om ruimtelijke plannen, milieubeleidsplannen en waterbeheersplannen. Zijn de aanverwante beleidsdomeinen beperkt tot deze drie domeinen of zijn er nog andere, en volgens welke procedures worden die op elkaar afgestemd?

De heer Peumans deelde nog mee de indruk te hebben dat dit ontwerp van decreet zodanig uitgerst werd dat er niet veel meer van over blijft. Volgens hem is dat het gevolg van het gegeven dat het een compromis is tussen alle regeringspartijen. Verder vroeg hij waarom er geen sprake is van een provinciaal mobiliteitsplan en wat de link is tussen het provinciaal mobiliteitscharter en het kerntakendebat van 2003. Hij wenste ook te vernemen welke financiële engagementen het Vlaamse Gewest zal aangaan ten aanzien van deze charters.

De heer Peumans verwees naar artikel 7 waarin sprake is van een richtinggevend en een informatief deel. Hij vond het zeer merkwaardig dat hier geen bindende bepalingen worden opgenomen. Waarom worden de ruimtelijk relevante bepalingen van het Mobiliteitsplan Vlaanderen niet geïntegreerd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen? Hij pleitte er ook voor om de externe evaluatie te laten uitvoeren door externe instanties. Dat zou de objectiviteit en de sterkte van het Mobiliteitsplan Vlaanderen ten goede komen.

Namens de CD&V-fractie verklaarde de heer Johan Sauwens dat het een goede zaak is dat er een algemene mobiliteitsbenadering in Vlaanderen gebeurt. Het is ook goed dat men de provincies en de gemeenten een keuzevrijheid laat. Hij heeft wel de indruk dat via het

instrument van de ruimtelijke ordening de verplichting voor de gemeenten om een mobiliteitsplan te hebben, reeds aanwezig is. Enerzijds door de recente MER-plicht, anderzijds als men met AWW overlegt, moet men ook een gemeentelijk mobiliteitsplan hebben.

De heer Sauwens zei voorts geen probleem te hebben met het ontwerp van decreet an sich, maar pleitte ervoor om de link met het RSV veel duidelijker te omschrijven. Hij deelde mee dat het ontwerp van decreet te veel focust op personenvervoer en het belang van het goederenvervoer onderschat. Hij pleitte verder voor een grotere betrokkenheid van de NMBS. Hij besloot zijn tussenkomst met de stelling dat Vlaanderen de ambitie moet hebben om de sturende instantie te zijn in het mobiliteitsbeleid en dat een betere samenwerking met de gemeenten en steden aangewezen is.

Namens de sp.a-fractie verklaarde de heer Joris Vandenbroucke dat hij tevreden is met dit ontwerp van decreet aangezien het tegemoetkomt aan de goedgekeurde resolutie betreffende de beleidsmatige onderbouw van het beleid inzake mobiliteit en openbare werken. Hij beaamde de stelling van de MORA dat dit decreet meer rechtszekerheid, continuïteit en consistentie aan het mobiliteitsbeleid zal geven.

De heer Vandenbroucke vroeg verduidelijking naar de manier waarop de bestaande instrumenten op het vlak van milieu en ruimtelijke ordening zullen worden aangepast om een kwaliteitsvolle mobiliteitstoetsing mogelijk te maken. Hij ventileerde ook de vrees van de MORA dat door deze integratie de gelijkwaardigheid tussen de beleidsdomeinen Milieu, Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit wordt doorbroken omdat er op organisatorisch vlak een afhankelijkheidsrelatie wordt gecreëerd.

In haar antwoorden kondigde minister Van Brempt aan dat inzake de relatie tussen dit decreet en de milieu-beleidsplannen en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de nodige uitvoeringsbesluiten zullen worden getroffen om alle relevante delen en aspecten van het RSV te verwerken in de mobiliteitsplanning. In verband met de opmerking over de bindende bepalingen benadrukte de minister dat het absoluut haar bedoeling was om bindende bepalingen op te nemen. Maar dat werd niet gesmaakt door alle regeringspartijen.

In verband met de vraag naar de al dan niet verplichting van gemeentelijke mobiliteitsplannen wees de minister erop dat vandaag reeds heel wat incentives aanwezig zijn om ervoor te zorgen dat die mobiliteitsplannen toch worden opgemaakt zonder dat formeel te verplichten. Wat de mobiliteitseffectenrapportage betreft, gaf de minister graag toe dat het aanvankelijk de doelstelling was om een apart hoofdstuk mobiliteitseffectenrapportage op te nemen in dit ontwerp van decreet. Maar uiteindelijk is het niet weerhouden.

Er zijn wel bikkelharde afspraken gemaakt met minister Crevits omtrent het integreren van een mobiliteitseffectenrapportage in alles wat te maken heeft met MER-plichtige projecten. Wat betreft de niet-MER-plichtige projecten met een grote mobiliteitsimpact zal de aanvraag voor een stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning een mobiliteitsstudie moeten bevatten. Daar is geopteerd om de integratie te bewerkstelligen met het aspect ruimtelijke ordening. Daarover zijn afspraken gemaakt met minister Van Mechelen. Het besluit daartoe is reeds opgemaakt en ligt ter goedkeuring bij de Inspectie van Financiën.

Wat de relatie tussen het personenvervoer en het goederenvervoer betreft, stelde de minister dat het zeker niet de bedoeling is de indruk te wekken dat het louter over personenvervoer gaat. De mobiliteitsplanning moet voor beide even intensief gebeuren. De integratie van de economische knooppunten is opgenomen in de doelstellingen, aldus de minister.

De suggestie van de heer Sauwens om de NMBS als partner te betrekken bij de planningscommissie wil de minister laten opnemen in de uitvoeringsbesluiten.

De minister besloot haar repliek door het belang te benadrukken van een goede samenwerking tussen het gewestelijke en gemeentelijke niveau.

Bij de artikelsgewijze bespreking en stemming werd een technisch amendement nummer 2 van de heren Vandenbroucke en Sauwens en mevrouw Moerman over de datum van inwerkingstreding aangenomen. Het aldus geamendeerde ontwerp van decreet betreffende het mobiliteitsbeleid werd met negen stemmen bij drie onthoudingen aangenomen door de commissie. (*Applaus*)

**De voorzitter:** Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

**Mevrouw Marleen Van den Eynde:** Ik wil de verslaggever danken voor zijn uitgebreide verslag.

Voor onze fractie is de doelstelling om een mobiliteitsdecreet uit te werken, ook een heel positieve zaak. Op die manier zou het mobiliteitsbeleid een volwaardig beleidsdomein kunnen zijn. Ik zeg wel degelijk 'kunnen', want wij zijn toch wel ontgoocheld over de manier waarop een aantal belangrijke maatregelen waarvoor het mobiliteitsdecreet in het leven zou worden geroepen, niet wordt gerealiseerd. Zo blijven we met een aantal vragen zitten over de praktische invulling, onder meer van het mobiliteitseffectenrapport.

Mevrouw de minister, u wilt dit rapport integreren in de bestaande procedures van ruimtelijke ordening en milieu. Met andere woorden, u wilt de mogelijke effecten voor de mobiliteit voortaan integreren in het milieu-effectenrapport en de bouwvergunning. Daarmee

verschuift u mijns inziens een deel van de doelstelling van het mobiliteitsbeleid naar andere beleidsdomeinen.

U spreekt over bikkelharde afspraken met minister Crevits om het mobiliteitseffectenrapport op te nemen in de MER-rapportage, maar u kunt die bikkelharde afspraken niet hard maken zolang het MER-decreet niet is gewijzigd. Ook uw afspraken met minister Van Mechelen om bij niet-MER-plichtige projecten met een grote mobiliteitsimpact een mobiliteitsstudie op te leggen in de stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning blijven dode letter.

Voor het Vlaams Belang is het duidelijk dat u tijdens deze legislatuur op geen enkel moment aandacht hebt getoond voor andere vervoersvormen dan die van het openbaar vervoer. Dat was eveneens een opmerking van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen die vroeg om het begrip comoditeiten als basisprincipe op te nemen voor zowel goederen- als personenvervoer. Aan die opmerking bent u niet tegemoetgekomen. Hetzelfde geldt voor die andere vraag van de MORA om bepalingen op te nemen in het decreet over de verkeersveiligheidsaudit. Ook dat is voor ons een groot tekort. Nochtans zou verkeersveiligheid een belangrijk onderdeel moeten uitmaken van uw mobiliteitsbeleid en van het mobiliteitsdecreet.

De invulling van dit ontwerp van decreet is naar ons gevoel onvolledig en een gemiste kans om eindelijk een waardevol mobiliteitsdecreet op poten te zetten. Het is wel een schitterende kapstok geweest om uw geliefde tramprojecten in het kader van Brabo I nog tijdens deze legislatuur voortgang te geven. Onze fractie blijft zich verzetten tegen de grote geldverslindende maar vooral geldverspillende tramprojecten waarbij geen enkele bijkomende kilometer openbaar vervoer wordt gecreëerd. U geeft daar veeleer de start van een ongelofelijke verkeerschaos in die gebieden waar u de tramlijnen zult doortrekken, zoals we nu reeds zien in de regio Mortsel.

Voor ons is dit Mobiliteitsdecreet jammer genoeg een decreet zonder inhoud geworden. Wij zullen het dan ook niet goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

**De voorzitter:** Mevrouw De Ridder heeft het woord.

**Mevrouw Annick De Ridder:** Mevrouw de minister, het ontwerp van decreet dat hier ter stemming voorligt, is voor onze fractie zeker een stap in de goede richting. Meer aandacht voor planning en rapportering moet ervoor zorgen dat we in Vlaanderen een vlottere, veiligere en duurzamere mobiliteit kennen.

Voor onze fractie zijn er drie belangrijke randvoorwaarden. Het is noodzakelijk dat de bijkomende planlast voor ieder niveau tot een absoluut minimum beperkt blijft na het in werking treden van dit ontwerp. We zijn dan ook heel verheugd dat, waar mogelijk, de mobiliteitsplanning maximaal geïntegreerd zal worden in andere, al

bestaande planning. We zijn ook blij dat er geen aparte mobiliteitseffectenrapportage zal gebeuren met het oog op een noodzakelijke administratieve vereenvoudiging.

Daarnaast vinden we ook dat de decretale verankering zich uitsluitend mag toespitsen op de algemene procedures en principes inzake de voorbereiding, de uitvoering en evaluatie – planning en monitoring – van het mobiliteitsbeleid. Ze mag geen voorafname zijn op inhoudelijke mobiliteitskeuzes die op het lokale niveau en op andere niveaus gemaakt moeten worden. In die zin hebben we ons steeds vragen gesteld, ook tijdens de verschillende overlegmomenten die aan dit ontwerp vooraf zijn gegaan, bij de decretale verankering van het STOP-principe in artikel 4 van het ontwerp van Mobiliteitsdecreet. Dat principe voert de rangorde in van ‘wenselijke mobiliteitsvormen’, vertrekkende van de voetgangers als de ‘meest wenselijke modus’, gaande over fietsers en openbaar vervoer tot, uiteindelijk, het autovervoer als ‘minst wenselijke modus’. Mevrouw de minister, we zouden niet willen dat dit principe ervoor zorgt dat de inhoudelijke klemtonen die lokale overheden kunnen leggen in functie van hun specifieke mobiliteitsproblemen, gehypothekeerd zouden worden.

Een laatste belangrijke randbemerking gaat over de timing. Mijnheer Peumans, voor alle duidelijkheid wil ik zeggen dat onze fractie zich volledig achter de vijf strategische mobiliteitsdoelstellingen schaaft die in artikel 5 van het ontwerp worden opgesomd: het waarborgen van de toegankelijkheid, het garanderen van de toegankelijkheid, het terugdringen van de verkeersonveiligheid, het verhogen van de leefbaarheid en het terugdringen van de schade aan het milieu. Dat zijn stuk voor stuk cruciale uitdagingen voor de toekomst. De vraag blijft echter waarom er nog in maart 2009, op minder dan drie maanden van het einde van de huidige legislatuur, strategische mobiliteitsdoelstellingen verankerd moeten worden die overgenomen zijn uit het ontwerp van mobiliteitsplan, dat eigenlijk al dateert van 2003. Onze fractie is van mening dat het beter zou zijn om eerst een grondige evaluatie te maken van het mobiliteitsbeleid van de Vlaamse Regering van de afgelopen vijf jaar, met inbegrip van prognoses voor personen- en goederenvervoer, inspanningen van de vervoerssector in het licht van het klimaatplan van de Europese Commissie enzovoort, vooraleer deze doelstellingen te verankeren.

Mevrouw de minister, de conclusie van onze fractie is wel dat het ontwerp een belangrijke meerwaarde biedt omdat het overheden ertoe zal aanzetten om meer en beter na te denken over mobiliteit. We rekenen dan ook op de Vlaamse Regering om de inhoudelijke mobiliteitsaccenten op het Vlaamse niveau verder uit te werken. We blijven erbij dat de lokale besturen over voldoende flexibiliteit moeten kunnen blijven beschikken om de problemen kordaat aan te pakken.

**De voorzitter:** De heer Peumans heeft het woord.

**De heer Jan Peumans:** Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het decreet is nog niet goedgekeurd of bepaalde onderdelen ervan worden al onderuitgehaald door mevrouw De Ridder. Mevrouw de minister, dat gebeurt door een niet onbelangrijke meerderheidspartij. Ik moet u echter niet verdedigen. U bent daar zelf groot en wijs genoeg voor. Het is trouwens goed dat u het STOP-principe decretaal verankert. Dat is een zeer goed uitgangspunt in het kader van het duurzaam beleid, dat deze regering voorstaat. Eerst moet men te voet gaan, dan met de fiets, daarna met de bus, de tram of de trein en pas in laatste instantie met de auto. Dat is een zeer gezond principe. Mevrouw de voorzitter, als ik voorbij de parkeerplaatsen voor het parlement kom, zie ik dat de ministers het principe ook niet altijd toepassen. Soms staan de wagens hier dubbel geparkeerd op een plaats met een onderbroken gele streep. Volgens mij mag men daar niet parkeren.

Mevrouw de minister, het voordeel van jaren deel uit te maken van de meerderheid, is dat men over zeer veel verslagen van interkabinettenwerkgroepen (IKW's) beschikt. Zeker een fractieleider hoort van zijn minister alle verslagen van de IKW's te krijgen. Als we die IKW's analyseren, dan moeten we vaststellen dat u bent overgestapt naar een lightversie. U kent mijn bezorgdheid over alles wat met mobiliteit te maken heeft. In navolging van wat de Europese Commissie heeft gedaan, hebt u een soort groenboek opgesteld. Daarin stonden een aantal zeer goede uitgangspunten.

Maar het is vooral Open Vld die in grote mate een vinger in de pap heeft gehad en een aantal onderdelen van dit decreet heeft onderuitgehaald. U kunt dat ook afleiden uit dat meerderheidsoverleg waarnaar mevrouw De Ridder verwees. Ik vind dat heel spijtig.

Mijn Limburgse vriend, de heer Vandenbroucke, is een zeer goede verslaggever. Hij heeft een zeer duidelijk verslag gemaakt van alles wat in de commissie ter sprake is gekomen. Jammer voor het Vlaams Belang, maar bij mijn weten zijn er voor dit belangrijke decreet enkel tussenkomsten geweest van mezelf, de heer Sauwens en de heer Vandenbroucke. Zelfs de mensen van Groen! zijn niet tussengekomen. En dat terwijl minister Van Brempt toch een belangrijke poging onderneemt, weliswaar in een lightversie, om het Vlaamse mobiliteitsbeleid eindelijk eens decretaal te verankeren.

Mevrouw de minister, het is natuurlijk heel spijtig dat u daar vijf jaar voor nodig hebt gehad. Maar de eerste basis is er nu. Ik heb daar wel een aantal kritische opmerkingen bij, die ik hier nog eens wil herhalen. Wij zullen u er later, wanneer u in het Europese Parlement de transportdossiers volgt, nog eens mee confronteren. Dat natuurlijk enkel als we hier na 7 juni terugkomen, wat we niet weten.

De MORA merkt terecht op dat er complementariteit komt tussen planning, toetsing en monitoring. Het is

goed dat er een monitoring komt van alles wat met mobiliteit te maken heeft want daar is het op dit ogenblik niet al te goed mee gesteld. U hebt dat in uw beleidsnota en in uw beleidsbrieven regelmatig aangehaald. De MORA wijst op het risico dat een aantal van uw plannen in de kast blijven liggen. De monitoring komt er, de planning komt er, maar de toetsing ontbreekt. Dat vind ik een gebrek in het decreet.

Voor mijn tweede opmerking verwijs ik naar het kern-takendebat. Ik herinner mij dat ik indertijd vanuit de VVSG heel het debat heb meegemaakt over alles wat met mobiliteit te maken heeft. Er werd heel lang over overlegd. De vraag is wat er uiteindelijk overblijft van het kerntakendebat van 2004, dat door minister Keulen en een aantal andere leden van de toenmalige Vlaamse Regering als heel belangrijk werd bestempeld. Het decreet op de ruimtelijke planning heeft het over een Vlaams, een provinciaal en een gemeentelijk niveau. Dat is een beetje gebaseerd op de Nederlandse wetgeving inzake ruimtelijke ordening. Deze niveaus bestaan nu eenmaal. Je kunt erover discussiëren of het goed is dat ze nog bestaan. De provinciale besturen hebben hier een dubbelzinnige rol. Indertijd werd in het kerntakendebat vooropgesteld dat ze zich met drie zaken moesten bezighouden: verkeersveiligheid, trage mobiliteit en vervoersmanagement. Ik wil wel eens een evaluatie zien waaruit blijkt welke speeltuigjes de gedeputeerden hebben gehanteerd om zich daarmee bezig te houden. Soms heb ik de indruk – en dat staat ook, mevrouw de minister, in de toelichting – dat er een ad-hocbeleid is geweest. In hoeverre is dat geëvolueerd sinds dat kerntakendebat? En hoe is de rol van de provinciebesturen geëvalueerd? Ik vind nog altijd dat men die logica niet heeft doorgetrokken. Ik weet dat er heel in het begin sprake van was, maar dat heeft men om allerlei redenen onder de tafel geveegd. Men heeft het vervangen door een provinciaal mobiliteitscharter, dat in een provinciaal actieplan moet worden opgenomen. Ik heb er mijn twijfels bij of dat beter garandeert dat de rol van de provincies duidelijker zal worden.

Mevrouw de minister, ik vind het ook heel spijtig dat er geen bindende bepalingen zijn opgenomen in het ontwerp voor het Mobiliteitsplan Vlaanderen. Mevrouw De Ridder zegt dat het plan dateert van 2003. Het is nog altijd een ontwerp van beleidsplan. Maar wij hebben in Vlaanderen absoluut nood aan een beleidsplan. Mevrouw de voorzitter, dat woord 'absoluut' moet je tegenwoordig gebruiken want iedereen gebruikt het.

Toen ik in de commissie vroeg naar de bindende bepalingen, zei minister Van Brempt dat het absoluut haar bedoeling was om bindende bepalingen op te nemen, maar dat dat niet werd gemaakt door alle regeringspartijen. Dus zijn ze niet opgenomen, mevrouw De Ridder. De oorzaak daarvoor ligt heel duidelijk in de liberale hoek. Dat is heel spijtig. Het is niet omdat men



bindende bepalingen opneemt dat men een betuttelaar is. Door bindende bepalingen op te nemen, zou eindelijk duidelijk worden wat wij met een aantal grote beleidslijnen zouden kunnen aanvangen.

Ik vind dit in sterke mate een afzwakking van de in feite zeer relevante onderliggende verhouding. De minister gaat nu uit van een informatief en van een richtinggevend gedeelte. Het ontwerp van decreet bevat geen bindende bepalingen. Ik vind nochtans dat het ontwerp van Mobiliteitsplan Vlaanderen decretaal zou moeten worden verankerd.

Die decretale verankering zou onder meer inhouden dat de discussie over de missing links zou kunnen worden afgerond. Ik heb in een vorig leven ooit nog op een kabinet gewerkt. Ik stel vast dat de dossiers die 25 jaar geleden actueel waren dat nog steeds zijn. Bindende bepalingen zouden in zekere zin een afspiegeling van de Nederlandse tracéwet vormen. Op die manier zouden we kunnen voorkomen dat werken steeds weer worden uitgesteld of opnieuw worden aangevat. Ik vind dit geen goede ontwikkeling. Ik vind het spijtig dat de minister op dit vlak aan de druk vanuit andere partijen heeft moeten toegeven.

Het ontwerp van decreet bevat geen verplichtingen voor de gemeenten. De gemeente Herstappe bestaat uit welgeteld een straat. Daartegenover staat de zeer belangrijke stad Antwerpen. Ik hoop dat de minister hier in haar uitvoeringsbesluiten rekening mee zal houden. De gemeenten moeten modulair en niet lineair worden benaderd. Vlaanderen telt 308 schitterende gemeenten. De bevolkingssamenstelling en de mobiliteitsproblemen zijn in elke gemeente verschillend. Ik hoop dat hier rekening mee zal worden gehouden.

Ik wil de minister bedanken voor de uitgebreide weerlegging van de opmerkingen van de Raad van State. Ik blijf evenwel enigszins op mijn honger. Ik heb de repliek op de opmerkingen van de Raad van State nog eens nagelezen. De Raad van State vraagt zich af wat de minister met termen als 'tijdshorizon', 'afstemmingsprocedure' en 'het stopbeginsel' eigenlijk bedoelt. Hoewel de minister die kritiek gedeeltelijk heeft weerlegd, heeft ze impliciet toegegeven dat het begrijpen van het woordgebruik in de mobiliteitssector voor een aantal gemeenten niet vanzelfsprekend is.

De minister heeft hierover het volgende verklaard: "Indien daartoe behoefte zou blijken, kan ten behoeve van de lagere overheden ook verduidelijking worden gegeven via een omzendbrief." Ik vind de term 'lagere overheden' afschuwelijk: het gaat om plaatselijke en niet om lagere overheden.

In het licht van het decreet betreffende de mobiliteitsconvenants kan dit tellen. Een gedeelte van deze terminologie kan ook in dit van 2001 daterend decreet worden teruggevonden. Ik vind het woordgebruik in elk geval niet altijd even overtuigend of duidelijk.

Tot slot hoop ik dat we de vaudeville met betrekking tot het amendement over de herfinancieringsgarantie niet opnieuw moeten meemaken. De minister heeft met veel overtuiging verklaard dat er een band was tussen het ontwerp van Mobiliteitsdecreet en het ontwerp van decreet betreffende de herfinancieringsgarantie voor het BRABO-project. Blijkbaar heeft het kabinet van de minister zich zeer ambitieus opgesteld en de minister de verkeerde zaken in het oor gefluisterd, want twee weken later heeft ze het tegenover-gestelde moeten verklaren.

Voor het overige vind ik in dit ontwerp van decreet een aantal elementen terug. Ik vind het echter spijtig dat het, zoals de heer Vandenbroucke terecht heeft opgemerkt, enigszins is uitgeperst. (*Applaus bij de N-VA*)

**De voorzitter:** Minister Van Brempt heeft het woord.

**Minister Kathleen Van Brempt:** Mevrouw de voorzitter, ik wil een paar zaken naar voren brengen die ik politiek belangrijk vind.

Eerst en vooral zou ik iedereen willen bedanken voor het verslag van de commissiewerkzaamheden en voor de commentaren die zijn geleverd. Dit omvat ook de kritische commentaren. Een gedeelte daarvan is immers terecht. We moeten daarover niet flauw doen.

Ik moet het Vlaams Parlement uitdrukkelijk bedanken voor de oplossing die voor het befaamde regeringsamendement is gevonden. Ik zag dit ontwerp van decreet, in samenspraak met de rest van de Vlaamse Regering, als een kapstok voor dit bijzonder belangrijke regeringsamendement.

Dit verklaart enigszins de ongelooflijke uithaal van mevrouw Van den Eynde met betrekking tot de tramverlengingsprojecten. Het amendement is noodzakelijk om die projecten in Antwerpen verder te kunnen zetten.

Uw uithaal laat ik voor de mensen van het Vlaams Belang. Het zal van bijzondere waarde blijken te zijn voor de mensen die het openbaar vervoer gebruiken in en rond Antwerpen, bijvoorbeeld voor de mensen van Deurne of Wijnegem die binnenkort met een hoge frequentie de tram kunnen nemen, of voor de mensen die in Wijnegem willen gaan shoppen. Ze zullen niet meer met zijn allen in de wagen moeten stappen om met onwaarschijnlijke parkeerproblemen te worden geconfronteerd. Maar dit geheel ter zijde.

Ik wil over het regeringsamendement nog het volgende zeggen: dank u, parlement. Ik blijf erbij dat er wel een link was want het is een mobiliteitsdecreet en tramverlengingsprojecten gaan ook over mobiliteit, maar ik denk dat de oplossing die nu voorligt, beter is.

Ik ben er trots op dat dit ontwerp van decreet nu nog, op het einde van de legislatuur, ter stemming voorligt

in het parlement. De toekomst zal uitwijzen – en daarvan ben ik overtuigd – dat dit een belangrijk decreet is. Het zal een volgende regering zijn die dit decreet in uitvoeringsbesluiten zal uitwerken. Ik kan alleen maar hopen dat mijn opvolger of mijn opvolgster met een grote overtuiging voor duurzame mobiliteit dit decreet zal omzetten in uitvoeringsbesluiten. Mijnheer Peumans, wie weet bent u dat zelf, want men weet nooit wat de verkiezingen zullen brengen. En ik zal nog heel veel spijt krijgen dat ik voor Europa kies, want ik zou heel graag in dit parlement zitten als de heer Peumans de volgende minister van Mobiliteit wordt.

Er is nog heel wat werk te doen, maar ik vond het wel belangrijk dat de decretale basis werd gelegd. Ik vond het zo belangrijk dat ik daarvoor de nodige afspraken in de regering heb gemaakt. Ik ben niet te beroerd om dat te zeggen. Dat is democratie. In een regering moet je elkaar vinden.

Het klopt dat een aantal aspecten uit mijn groenboek niet meer te vinden zijn in dit decreet. Het allerbelangrijkste is alles wat te maken heeft met de mobiliteitseffectenrapportage omdat ik dat zo belangrijk vind voor Vlaanderen. Men moet in Vlaanderen consequent durven zijn in het nagaan van de mobiliteitseffecten van grote infrastructuurwerken, van grote inplantingen in de ruimtelijke ordening. Ik wil de toets van de evaluatie zeker doorstaan, maar ik denk dat ik de laatste jaren wel heb bewezen in mijn werk in de regering, dat ik dit consequent doe. Er zijn een paar dossiers. Denk aan de lopende discussies over het voetbalstadion in Brugge, aan de discussies die er geweest zijn over de luchthaven in Deurne enzovoort. Telkens hebben wij gezegd dat er niets passeert zonder dat we niet alleen de mobiliteitseffecten hebben ingecalculeerd maar ook de noodzakelijke aanpassingen gedaan hebben en de noodzakelijke maatregelen hebben genomen.

Ik had het graag in dit decreet verankerd gezien, maar ik ben even tevreden met de goede afspraken die ik met mijn collega's heb gemaakt. Mevrouw Van den Eynde, dat heeft te maken met vertrouwen in een regering en vertrouwen in coalitiepartners. Voor alle duidelijkheid, dat heb ik ook in mijn partners. Voor mij is het evenwaardig dat het in dit decreet staat, dan dat het wordt geïntegreerd in een milieueffectenrapportage, een beproefd instrument waarmee Vlaanderen al heel wat ervaring heeft. Wij hebben goede afspraken gemaakt, idem dito voor ruimtelijke ordening. Ik ben niet te beroerd om te zeggen dat het een goede afspraak is.

Wat het provinciale niveau betreft, volg ik de heer Peumans niet helemaal. Ik was er geen voorstander van om in dit decreet van het provinciale niveau een evenwaardig niveau als van de gemeenten of het gewest te maken. Ik vind dat die twee heel cruciaal zijn in de mobiliteitsplanning en dat het provinciale niveau voor de mobiliteit meer een coördinerende en faciliterende taak moet krijgen, zoals het dat ook in dit decreet heeft gekregen.

We moeten maar zien hoe we het in de toekomst bijkomend verankeren. Het is belangrijk dat er een decreet is dat de mobiliteitsplanning voor Vlaanderen verankert. Het had sterker gekund maar we kunnen voort met wat er nu instaat. Er is en was geen consensus. Ik denk dat het niet slecht was om ervoor te zorgen dat mobiliteitsplanning op het lokale niveau verplicht werd. We hebben een belangrijke weg afgelegd. Het is in dit decreet ondergebracht.

Politiek zijn dat voor mij de belangrijkste dingen. Misschien nog een opmerking over de verkeersveiligheidsaudit. Mevrouw Van den Eynde, u weet dat ik verkeersveiligheid uitermate belangrijk vind. Het was de MORA die vond dat het nog te vroeg was om dat nu in het decreet op te nemen. Ik heb de MORA gevolgd, maar ik ben ervan overtuigd, en dat is ook de doelstelling, dat de verkeersveiligheidsaudit kan worden opgenomen in de uitvoeringsbesluiten. Dat is ook bijzonder wenselijk.

**Mevrouw Marleen Van den Eynde:** Mevrouw de minister, ik wil toch nog even vermelden dat het Vlaams Belang absoluut niet tegen bijkomend openbaar vervoer is. Maar ik herhaal nogmaals dat de mensen van Mortsel nu ook al naar Boechout geraken, dat de mensen van het stad nu ook al naar Boechout geraken, omdat er nu al een buslijn aanwezig is. U wilt de bestaande buslijnen vervangen door tramlijnen. Dat betekent een verkeerschaos in heel de Antwerpse rand. U wilt dat niet begrijpen.

Mevrouw de minister, u wilt kijken naar de mobiliteitseffecten van grote infrastructuurwerken, maar ik denk niet dat u gekeken hebt naar de mobiliteitseffecten van de tramlijn in Mortsel en van de vrije busbanen in Mortsel. U hebt daar niet naar gekeken.

Ik vind dat u enorm slecht werk hebt geleverd als minister van Mobiliteit. U bent de minister geweest van meer openbaar vervoer, maar niet van kwaliteitsvol openbaar vervoer. Laat dat duidelijk zijn.

**Minister Kathleen Van Brempt:** Ik zou het aan mij kunnen laten voorbijgaan, mevrouw Van den Eynde, want het is echt een onwaarschijnlijk dovemansgesprek. In uw korte uiteenzetting zitten minstens een paar tegenstellingen. Het meest kwaliteitsvolle openbaar vervoer – en dat zeg ik niet, maar alle studies en specialisten – is op sporen, dus treinen en trams. Dat is kwalitatief beter dan de bus.

We hebben veel bussen rondrijden en ik heb ook veel extra busvervoer gepland. U weet hoe sterk ik inzet op hybridebussen, om ervoor te zorgen dat er zo weinig mogelijk uitstoot is. Maar als u spreekt over kwaliteit van het openbaar vervoer, zowel op het vlak van leefmilieu, effecten op de kwaliteit van de lucht als de kwaliteit voor degene die het openbaar vervoer gebruikt, staat de tram ver boven alle andere vormen van openbaar

vervoer. Dat is de reden waarom de hele Vlaamse Regering blijft inzetten op tramverlengingsprojecten.

U moet voor uzelf maar eens de omgekeerde redenering maken. Stel dat men in het Antwerpse of het Gentse alle trams zou vervangen door bussen. Welk effect zou dat hebben voor de mobiliteit in Antwerpen of Gent?

**De voorzitter:** Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

### Artikelsgewijze bespreking

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2031/4*)

– *De artikelen 1 tot en met 29 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

## VOORSTEL VAN DECREET van de heer Tom Dehaene, mevrouw Vera Jans, de heer Bart Caron, mevrouw Vera Van der Borghht en de heer Bart Van Malderen houdende de toegankelijkheid van publieke plaatsen voor personen met een assistentiehond – 1939 (2008-2009) – Nrs. 1 en 2

### Algemene bespreking

**De voorzitter:** Dames en heren, de algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Claes, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

De heer Dehaene heeft het woord.

**De heer Tom Dehaene:** Mevrouw de voorzitter, ik wil nog eens onderstrepen, ook al is dit in aantal artikelen een beperkt voorstel van decreet, dat het een belangrijk decreet is. In navolging van Frankrijk, Zwitserland, Canada en vele andere landen creëren we met dit voorstel van decreet duidelijkheid. We werken de bewijslast weg en assistentiehonden moeten vanaf nu altijd toegelaten worden in publieke ruimtes. Vorige week nog kreeg ik signalen van mensen die bijgestaan worden

door een assistentiehond en geweigerd waren in een bepaalde winkel. Met dit decreet verhelpen we dat.

Ik moet de collega's niet overtuigen van de meerwaarde van dergelijke assistentiehonden. Er zijn er verschillende honderden actief, ook in Vlaanderen. Ik denk dat het voor al die mensen een verduidelijking is.

Het voorstel van decreet gaat enerzijds over de toegang tot publieke gebouwen, maar anderzijds ook over de attestering van de opleiding, die we overlaten aan de Vlaamse Regering. Het gaat niet alleen om honden die opgeleid zijn, maar ook over honden in opleiding.

Het laatste artikel gaat over een boetebepaling. Het is natuurlijk de bedoeling dat er geen enkele boete wordt uitgeschreven, maar als er toch overtredingen zijn, voorzien we in een boete van 100 euro. De Vlaamse Regering kan bepalen wie die boete kan uitschrijven, maar het is wel degelijk de bedoeling om het op te nemen in de gemeentelijke administratieve sancties, zodat de administratieve last beperkt kan worden tot een minimum.

**De voorzitter:** Mevrouw Van der Borghht heeft het woord.

**Mevrouw Vera Van der Borghht:** Mevrouw de voorzitter, collega's, onze fractie heeft het voorstel met betrekking tot het garanderen van toegang voor assistentiehonden met veel genoegen mee ondersteund. Het voorstel schept immers duidelijkheid over een aangelegenheid die vandaag op de straat voor misverstanden zorgt en tot pijnlijke voorvallen aanleiding geeft.

Het moet de bedoeling zijn dat de toegang tot alle publiek toegankelijke plaatsen, zoals restaurants en supermarkten, voor gehandicapten en slechtzienden die vergezeld worden van een dergelijk opgeleid dier, gegarandeerd wordt. Dit is nu zeker niet het geval. Al te vaak verschuilt men zich achter de zogenaamde voedselveiligheid om de toegang te verbieden, terwijl assistentiehonden een wezenlijk verschil kunnen uitmaken voor de zelfredzaamheid van hun eigenaars.

Het is ook nodig omdat er zelfs bij sommige grote ketens geen politiek bestaat voor deze materie waardoor dergelijke beslissingen, die misschien marginaal lijken maar voor de betrokkenen van groot belang zijn, worden overgelaten aan filiaalhouders of zelfs toevallig aanwezig personeel. Er bij weigering telkens de politie bij roepen, is niet echt een praktische optie.

Collega's, een aantal zaken wordt in dit voorstel aan de regering overgelaten, zoals het bepalen van de uitzonderingen op het toegangsrecht. Onze fractie wil ervoor pleiten om deze uitzonderingen bijzonder beperkt te houden en ze vooral niet voor interpretatie vatbaar te maken. Sommige slechtwillenden zien namelijk in alles een mogelijkheid om onder deze verplichting uit te geraken.

Ook pleiten we ervoor om het afleveren van de bewijsstukken niet nodeloos ingewikkeld te maken. Het beperkt aantal verenigingen dat zich in België bezighoudt met het opleiden en afleveren van deze honden, heeft nu al een uniform pasje dat als bewijs wordt overhandigd aan de hondengebruikers. Het zou het eenvoudigst zijn om deze verenigingen te erkennen en hun de bevoegdheid tot het afleveren van deze bewijsstukken te verlenen. Op die manier moet niet weer eens overheids-personeel nodeloos worden vrijgemaakt of een nieuwe papierwinkel worden gegeneerd.

Collega's, onze fractie vraagt aan de regering vooral dat de nodige uitzonderingsbesluiten niet te lang op zich zouden laten wachten. De noodzaak naar duidelijkheid op het terrein is groot.

Mevrouw de voorzitter, onze fractie zal dit voorstel met veel enthousiasme goedkeuren omdat we weten dat hierdoor een aantal toch al zwaar getroffen mensen in hun bewegingsvrijheid worden ondersteund en hun sociaal leven erdoor wordt verbeterd.

**De voorzitter:** Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

#### Artikelsgewijze bespreking

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl. St.* Vl. Parl. 2008-09, nr. 1939/1)

– *De artikelen 1 tot en met 5 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

#### **VERSLAG over het verzoekschrift over opleidingscheques voor zelfstandigen met een invaliditeitsuitkering** – 2110 (2008-2009) – Nr. 1

##### Verslag

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie.

De heer Laurys, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

#### **VERSLAG over het verzoekschrift over een oplossing voor de gelijkwaardigheidserkenning van de diploma's psychologie van de Open Universiteit Nederland/Vlaanderen** – 2134 (2008-2009) – Nr. 1

##### Verslag

**De voorzitter:** Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie.

Mevrouw Demeulenaere, verslaggever, verwijst naar het schriftelijke verslag.

Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

#### **REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN**

**De voorzitter:** Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vanmorgen.

We komen om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 11.37 uur.*







